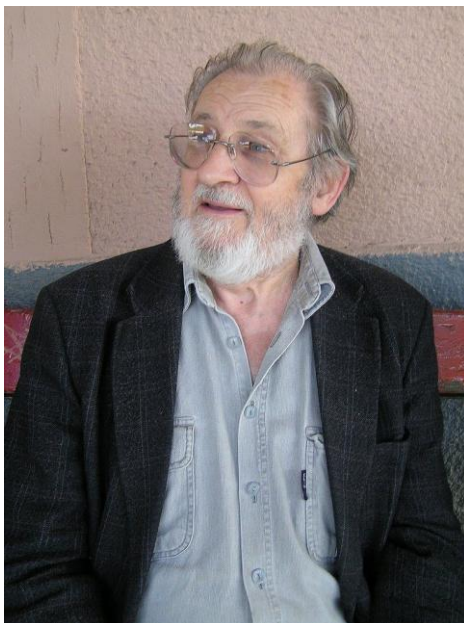

HAJDU LÓRÁNT

ZENESZERZŐ-ZONGORATANÁR 85 ÉVES

Hajdu Lóránt

I.

Hajdu Lórántot 1995-ben ismertem meg, amikor felvételt nyertem az Alkotó Muzsikások Társaságába. Már akkor megállapítottam, hogy Őt a szerénység és a visszafogottság jellemzi. Társaságunk – amelynek egyik alapító tagja - tevékenységében mindig aktívan részt vett, csak a Covid időszakában maradt távol a megbeszéléseinktől. Nem arra törekszik, hogy mindenáron kiharcolja művei előadását, hanem azt szeretné, hogy a zenéje törjön utat magának.

Természetesen nagyon örül, ha darabjai kiváló előadásban hangzanak el. Sok zongoradarabja szólalt meg az Alkotó Muzsikások Társasága hangversenyein, ahol régi tanítványa, Kárpáti Attila több alkalommal játszotta a kompozícióit és gondolom, ezután is sokszor elő fogja adni Hajdu Lóránt műveit.

Zeneszerzői stílusa szikár, intellektuális, egyaránt komponál pedagógiai műveket gyerekeknek, fiataloknak, valamint virtuóz, felnőtt előadókat igénylő darabokat. Alkotásai között többségben van a zongora muzsika és a fúvós hangszereket is kedveli. Zenei pályája során jól megtalálta az egyensúlyt a tanítás és az alkotás között.

Kedves Lóránt!

85. születésnapod alkalmából sok szeretettel gratulálok, jó egészséget kívánok!

Még sokáig őrizzed meg alkotókedvedet és még hosszú időn keresztül hallhassuk műveidet koncerteken!

A következőkben Hajdu Lóránt szakmai önéletrajzát ismerhetik meg, megtudhatják, milyen fontos eseményeket emel ki életpályájából, hogyan látja saját magát. Nyomon követhetjük fontosabb műveinek jegyzékét.

A tanulmányok, koncertek, a művek születéseinek általa való leírását fotók, videók egészítik ki, teszik komplexebbé. Csepregi György, az Alkotó Muzsikások Társaságának egyik tagja – aki zeneszerző, képzőművész és író is – anekdota sorozatot alkotott, ezekből néhány Hajdu Lóránttal foglalkozik. Ezek közül is olvashatnak néhányat.

Végül Kárpáti Attila, Hajdu Lóránt régi tanítványa mutatja be mesterét, mint zenepedagógust.

Szendi Ágnes zongoratanár, zeneszerző, az Alkotó Muzsikások Társasága elnöke

II.

HAJDU LÓRÁNT: ÖNÉLETRAJZ

1937. VIII. 12-én születtem Bukarestben.

Édesanyám Tatrangon látta meg a napvilágot, szigorú evangélikus-baptista család ötödik gyermekeként a 8 közül. Festőművésznek készült, óvónőképzőt is végzett, ám az I. világháború közbe szólt, így csak hobby maradt Édesanyám s három nővére számára az a talentum, melyet Nagyszüleim átadtak nekik: rajzolás, festés, mesés kézimunkázás, zongorázás. Nagymamáim számos népi mintájú mesés terítőt készítettek.

Édesapám református család 2. fiaként Nagyváradon született, vegyészmérnöki hivatást választott, de már diákkorában falta a nyelvtudást és 7 nyelvet elsajátított. Szüleimnek csángó és székely származásúak lévén csak Bukarestben sikerült állást kapniuk, édesanyám postatisztviselőnő lett. Diákkoruk óta egyházi kórusokban, amatőr együttesekben tevékenykedtek, édesapám zongorán, hegedűn, csellón, bőgőn, harmóniumon játszott. Egyik rokonunk, Széles Kálmán csodálatos használati és dísz tárgyakat faragott fából, egy másik

rokonunk, Hajdu János szobrászkodott, édesapám fogorvos bátyja pedig verseket írt. Művészi hajlamomat minden bizonnyal Tőlük örökölhettem.

Kettecskén. Édesapám, Hajdu Imre és én (1940, Bukarest)
(Fotó: Rokonok)

Édesapám a Caola állásajánlatát fogadta el, ezért 1940-ben Budapestre költöztünk, ahol aztán iskolai tanulmányaimat megkezdtem. A Bartók Béla út 141. szám alatt jártam általános iskolába. Zenei felkészítem -zongorára - az ostrom után, 10 éves koromban a szüleimtől kaptam, főképp édesanyámtól, aki igen szigorúan kérte számon tőlem pl.: Czerny etűdöket, szonatinákat stb. 1955-ben érettségiztem az Eötvös József gimnázium reál tagozatán, mert a vegyészet is érdekelt. Eközben a XI. ker. Állami Körzeti Zeneiskolában már hivatalosan is Commensoli Mária zongoratanárnőnél tanultam, akinek szakmailag nagyon sokat köszönhettem.

Hajdu Lóránt: Öröm a Bánat utcában. Szüleim fotója

Már akkor vonzódtam a tanításhoz, növendékek oktatásával kerestem egy kis zsebpénzt. Ezzel párhuzamosan zeneszerzést Geszler Györgytől /első zeneszerzés tanáromtól/, továbbá kürtöt Kovács Bélától tanultam. Zeneszerzés iránti vonzódásomat mutatja, hogy a templomi énekek hallatán az istentiszteletek során – mintegy égi sugallatként – fülemben különböző ellenszólamok, kísérek csendültek fel, amik rendkívül izgalmasnak, érdekesnek tűntek.

1956–59-ig a budapesti Bartók Szakiskolában három tanszakot végeztem:

- zeneszerzés: Szelényi István
- zongora: Chitz Klára és Commensoli Mária
- kürt: Lubik Zoltán és Romagnoli Ferenc, aki a Bécsi Opera I. kürtöse volt 40 évig.

Eközben nagy élmény volt kürttel szerepelnem Szódy karnagy úr Pedagógus Zenekarában, ahol pl. Mozart: Koronázási miséjét, Csajkovszkij: Olasz Capriccióját stb. adtuk elő.

Édesapám rajtakapott. Így komponálok, gyakorlok én. (Kb. 1964)

1959–1965-ig a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán tanultam, zeneszerzés tanárom: Szervánszky Endre, zongora tanárom: Ambrózy Béla, akivel kézzongorás változatban Beethoven C-dúr zongoraversenyét játszottuk, tanárom a zenekari részt, én a szólót. Nagy élmény volt úgyszintén a vizsgákon Beethoven Appassionata- és Waldstein-sonátáját játszani. 1965-ben diplomáztam zeneszerzés tanszakon.

1966-1967 genfi programfüzet / 1966 genfi felhívás a zeneszerzői pályázatra

1966-ban Concerto per pianoforte ed orchestra c. művemmel megnyertem a Genfi Nemzetközi Verseny nagydíját, a Reine Marie Jose díjat. A művet saját magam mutattam be a Genfi Rádióban a Suisse Romande Zenekarral Jean Marie Aubersson vezényletével, melyet élő adásban több rádió is átvett. Hatalmas élmény volt Honegger vonószenei művével egy műsoron szerepelni.

Játék és muzsika, de nem 10 percben
Varga Matild és Hajdu Lóránt 1965-ben

Feleségem: Hajdu Varga Matild hegedű- és szolfézs tanár, a BM majd a Postás Szimfonikus Zenekar prím hegedűművésze. 1967. VIII. 8-án házasodtunk össze. 1967-től 1970-ig különböző zeneiskolákban helyettesítettem. Taníthattam volna a Zeneakadémián is, de engem inkább a kicsiny gyermekek tanítása vonzott. Egy alkalommal Rákospalotáról hazafelé bandukolván megszólított egy kedves idősebb hölgy: „*Lenne-e kedve az én zeneiskolámban tanítani?*” Kiderült, hogy ő Bauer Istvánné, Boriska néni, így esett hát, hogy itt ragadtam: 1970–2006-os nyugdíjazásig a XI. ker. Weiner Leó Zeneművészeti Iskolában. (1990-től Szakiskola) tanítottam zongorát, zeneszerzést 3 kihelyezett tagozatán: Bikszádi,

Mérnök, és a Neszmélyi úti iskolákban. Ezen évek folyamán sok növendék s tanár kolléga-barát, sőt még leányom is játszotta műveimet, amiket jómagam is sokszor adtam elő.

Consequence (Következmények) nagyszabású 25 perces zongoraszólómat Tusa Erzsébet szólaltatta meg szintén a Magyar Rádióban. A darab hangzásvilága a különböző akkordok egymásra halmozásaként (clusterek) feszültség-oldás kombinációk ellentétéként jönnek létre egymásnak felelgetéseképpen. A „Szvit ifjúsági vonószekarra” című 4 tételes művet Ella István vezényelte, elhangzott a Hubay Jenő Zeneiskolában is. Nagyobb vonószekari művet Movimenti (Mozgások) címmel Antal Mátyás vezényelte Line Ildikó együttesének közreműködésével. Concertino ifjúsági vonószekarra és zongorára írt művet, amit Zareczky Endre vezényelt Budapesten és Pozsonyban is elhangzott a 70-es évek elején. Ostillazione c. klarinét-zongora darabomat Budapesten és Szombathelyen is hallhattuk, ahol Vadász Antalt kísértem zongorán. Az 1970-es évek elején az Editio Musica Budapest rendelésére megjelent a Tíz könnyű zongoradarab.

A Godán Trió ütőegyüttese (Godán Sándor, Konrád Péter, Novotny Tibor) ugyancsak a Magyar Rádióban Z-s felvételként játszották „Négy tétel ütőhangszerekre” című művet 1977-ben. A 70-es évek végén Balázs Oszkár ütőtanár négytagú ütőegyüttese a „Tréfás keringő” 27 féle ütőhangszerekre írt művet mutatta be úgyszintén a Magyar Rádióban. E művemben érdekességként flexaton is megszólalt. Ezt Maros Rudolf zeneszerző is nagyra értékelte.

1991. áprilisában Bujtás József zeneszerző barátom felhívott telefonon, lenne-e kedvem létrehozni egy zeneszerzői társaságot, amelynek tagjai más művészeti ágakban is tevékenykednek. E csoportnak Alkotó Muzsikások Társasága lett a neve. Felkértük vezetőnknek Gallai Attila zeneszerző barátunkat, így lettem alapító tagja többedmagammal együtt: dr. Balla László, Bujtás József, Gallai Attila, Hajdu Lóránt, Papp János, Rékai Iván, Tóth Armand.

Koncert utáni várakozás a dorogi pályaudvaron: Gallai Attila, Hajdu Lóránt, és Rékai Iván
(Fotó: HK)

Egyik önálló szerzői estemen a Fővárosi Művelődési Házban 1997. IV.12-én számos zongoraszóló darabomat szólaltattam meg. Az 1990-es évek folyamán „10 miniatűr” fúvóstriómat Budapesten mutatták be. A Berlini Zinneberg Musikverlag Kiadó pedig a „15 kis előadási darab”-ot jelentette meg 1990-ben. Ebben különböző karakterdarabok vannak pl.: Mese 23 ütemben. Ezt lányom születése ihlette. Címei: 1. Kétszólamú kánon; 2. Régi tánc; 3. Induló; 4. Kínai dal; 5. Pezzo (quasi) jazz; 6. Szélkakas; 7. Toccata; 8. Kergetőzés (Hajsza); 9. Ritmica grotesca; 10. Capriccio; 11. Accordkánon; 12. Mese; 13. Varázsparipa; 14. Mókustánc; 15. Labdajáték. 1992. október 9-én adták elő Grazban, majd Debrecenben különböző együttesek előadásában. 1992. november 28-29-én írtam „Duetti trombitára-hangszalagra-szintetizátorra” című, első hó szállingózása ihlette darabomat (La reconstruccione sintetizatoare), melyet először ifj. Sztán István, majd Martincsák Ádám szólaltatott meg. 2000 januárjában Legány Dénes szakiskolai zeneszerző-tanár kollégámmal együtt szintén egy szerzői estet szerveztünk a Szabolcsi Bence Zeneiskola Nagytermében s ezt a Magyar Rádió is leadta. Ezen a hangversenyen feleségem vonóstriója is szerepelt nagy sikerrel.

Hajdu Lóránt szerzői estje (2001)
(Fotó: Rékai Iván)

Az AMT műsorán rendszeresen szerepelek különböző kamarazenei és szóló darabjaimmal kiváló előadók tolmácsolásával: Szendi Ágnes (zeneszerző, zongoratanár, aki jó pár éve Társaságunk vezetője), Kárpáti Attila végzett zeneszerzős növendékem, Cs. Nagy Ildikó zongoraművész és még sok kiemelkedő előadóművész. Társaságunkban csak engem ért az a megtiszteltetés, hogy két egykori zeneszerzős növendékem: Kárpáti Attila, Magala Ronnie is csatlakozott az AMT-hez.

Főbb zongoraműveim közül Kárpáti Attila önálló kortárs zongora estjén az alábbiakat is megszólaltatta a Zeneakadémián:

Kortárs zongoramuzsika

Kárpáti Attila zongoraestje
Hajdu Lóránt műveiből

Műsor:

Sorjáték-nyitány

15 kis előadási darab zongorára

1. Kétszólamú kánon
2. Régi tánc
3. Induló
4. Labdajáték
5. Quasi jazz
6. Szélkakas
7. Toccatina
8. Kergetőzés
9. Ritmica grotesca
10. Capriccio
11. Akkord-kánon
12. Mese 23 ütemben
13. Varázsparipa
14. Mókustánc
15. Kínai dal

Hommage à D. Alberti

Négy kis képetűd billentyűs hangszerre

1. Orgonajáték
2. Ostinato (mini-krimi)
3. Selmeczbányai séta
4. Kísvasúton

Téli variációk

Zeneakadémia - Kisterem

(Bp. VI. Liszt Ferenc tér 8.)

2005. március 4. (péntek)

19 óra

A belépés díjtalan

CorelDRAW 7.4

„Hommage á Alberti” című darabom első formájának ősbemutatóját pedig lányom, Hajdu Kornélia Mónika adta elő, amikor 8.osztályba járt. Toccatámat csembalóra is átírtam dr. Horváth Anikó csembaló művész részére, amit a Magyar Rádióban előadott. Ezt a művet Tatabányán, Pozsonyban Prágában is előadták. Scherzo capricciót Fellegi Ádám is játszotta a Magyar Rádióban. Három fúvósötösöm közül a másodikat Tötös Krisztina klarinétművész együttese, a Pentaerophonia mutatta be. Ez a Magyar Katolikus Rádióban is elhangzott Laczó Zoltán Vince szerkesztésében, s ebből CD lemez is készült. Harmadik fúvósötösömet is ők játszották Budapesten, Győrben (2020. X.15.)

További jelentősebb művek:

Hegedűduók Dénes László rendelkezésére EMB Hegedűiskola III-IV. kötet. Trombitaetűdök (zongorakíséretes is) Sztán István trombitaművész-tanár szerkesztésében az EMB adta ki. Rékai Iván zeneszerző barátommal közösen szerkesztett és kiadott kürtduó darabjainkat (7-7 db) többször hallhattuk Budapesten, Monoron, Dorogon, Gyömrőn stb. Hangsor rondó harsonára írt művem Farkas István Péter játszotta a Wekerle telepi katolikus templomban. A mű egyetlen általam kitalált hangsor variálására épül szigorú szerkesztésben. Rézfúvós kvintett munkám úgyszintén Budapesten szólalt meg. Klarinétduóimat Klenyán Csabáék adták elő AMT koncertjeinken. A dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtár és Helytörténeti Múzeumban 2020. IX. 30-án Vadászat, Fanfár c. darabjaimat Rebe Attila kürtön játszotta, Szendi Ágnes kísérte zongorán.

A Karinthy Szalonban Hajdu Lóránt és Dénes László (2015. IV. 30.)
(Fotó: H.N.)

Borgulya András zeneszerző kollégám ajánlotta a figyelmembe a négy világtalan zongorista szereplésével működő és Németh Tamás alapította Ungaria Zongoranégyest. Rossini: A sevillai borbély c. operájának a nyitányát írtam át számukra nyolc kézre, melyet nagy sikerrel adtak elő a Vakok Intézetében és a Magyar Rádióban is 2001-ben. Az Országos Idegennyelvű Könyvtárban folyamatosan szerepelnek munkáim: pl. Fagott duó-kat Ambrózy Attila és Kotroczó Szabolcs adta elő remekül! 2015. VI. 20-án a Malom Községi Térben zeneszerzői- képző és iparművészeti-irodalmi estet, kiállítást szervezett-

vezetett leányom, melyen Nagyné Antal Anikó önkormányzati képviselő is részt vett.

III.

VÁLOGATÁS HAJDU LÓRÁNT ÉLETMŰVÉBŐL

EGYHÁZZENE:

Kánonok a református énekeskönyvben (1980)
Variációk a 125. zsoltár dallamára kürtön (2012)
Változatok a 47. zsoltárra (2019)

FILMZENE:

Kísérőzene Tordon Ákos: buborék a tengeren c. zenés mesejátékához (1966)

VERSENYMŰ:

Concerto for pianoforte ed orchestra (1966)
Concerto ifjúsági vonószene karra és zongorára (1967-1968)

KAMARAZENE:

Fúvósötös (1963)
Szonáta csellóra és zongorára (1965)
II. fúvósötös (1968)
10 miniatűr – fúvóstrió (1968)
4 etűd ütőhangszerekre-trió (1977)
Tréfás keringő ütőhangszerekre és hegedűre (1988)
III. fúvósötös
Fantasia trombitára (2000)
Hangsor-rondó harsonára (2009)
Fagott duók (2018)

ZONGORAMŰVEK:

Rondo (1955)
Népdal szonatina (1958)
Szatírtánc (1966)
Esődalok (1967)
Sorjáték- nyitány (1968)

Toccata (1968)
Scherzo Capriccio (1972)
10 könnyű zongoradarab (Editio Musica Budapest 1972)
Téli variációk (1980-as évek)
Hangközjáték (1990)
Négy kis képetűd (Notina Scriptum 2000)
Kis ZOO-ngoradarabok (2007)
Sudoku Suoni (2017)

ZENEKARI MŰVEK:

Szvit ifjúsági vonósenekarra (1970-es évek)
Szvit vonósenekarra és zongorára (1980)
Hommage a Bartók (1983)

PEDAGÓGIAI MŰVEK:

Búgócsiga – keringő ütőre (1970-es évek)
15 kis előadási darab (Berlin, Zinneberg Musicverlag, 1990)

III.

VÁLOGATÁS HAJDU LÓRÁNT YOUTUBE-N LÉVŐ MŰVEIBŐL

Capriccio

<https://youtu.be/868Ee61LqXs> (7:03)

Kárpáti Attila (zongora)
ELTE Zenei Tanszék, 2012-ben

Téli variációk

<https://youtu.be/3hGSr-Aml-M?t=1361> (1:09:07)

Kárpáti Attila (zongora)

Az Alkotó Muzsikuskok Társaságának hangversenye az Országos Idegennyelvű Könyvtárban.

Szerzők: Szendi Ágnes, Szánthó Lajos, Mérész Ignác, Nógrádi Péter, Gallai Attila, Hajdu Lóránt, Magala Ronnie, Csepregi György, Baráz Ádám.

(ELTE - Kodály kamaraterem, Budapest 2022. április 6.)

Két népdal- négy kézre

https://youtu.be/6puN2Nf_zKA?t=1984 (58:20)

AlisAdamPianoDuo (zongora)

Az Alkotó Muzsikuskok Társaságának hangversenye az Országos Idegennyelvű Könyvtárban.

Szerzők: Szendi Ágnes, Szánthó Lajos, Mérész Ignác, Bujtás József, Gallai Attila, Hajdu Lóránt, Magala Ronnie, Csepregi György, Nagy Zsolt Gábor, Baráz Ádám.

(Budapest 2022. április 12.)

Fagottduók 1.

<https://youtu.be/ez8kqbdUHG> (2:26)

Fagottduók 2.

<https://youtu.be/9ZVaTyQ6TW0> (1:14)

Ambrózy Attila, Kotroczó Szabolcs (fagott)
(Országos Idegennyelvű Könyvtár, 2018. április 27.)

Az előadott művek Hajdu Lóránt karácsonyi dal-feldolgozásai zongorára
Istengyermek, Van egy gyermek Ó, nézz már oda

https://youtu.be/0JTjIHP9_9k (2:36)

Szendi Ágnes (zongora)
(Dorogi Erkel Ferenc Zeneiskola, 2018. december 5.)

III. fúvósötös

I. tétel

<https://youtu.be/frivZfOc92M> (3:15)

II. tétel

<https://youtu.be/iyofwq999L8> (1:46)

III. tétel

<https://youtu.be/chFsThXCRss> (2:30)

Előadja: Budapest Fúvósötös
(Vakok Intézete, Nádor Terem, 2018. március 25.)

Hangsor rondó

<https://youtu.be/wAPYE5uFMPk> (6:15)

Farkas István Péter (harsona)
(ELTE BTK Zenei Tanszék Kodály terme, 2017. május 7.)

1. Kárpáti Attila: Korál- Hajdu Lóránt köszöntésére

2. Hajdu Lóránt: Sudoku Suoni

<https://youtu.be/wRZDVcifamo> (7:36)

(Molnár Antal AMI, 2018. február)

Hét kis duó klarinétokra

<https://youtu.be/i5G0o6V8bKo> (11:51)

Szakács Domonkos, Klenyán Csaba (klarinét) ALKOTÓ
MUZSIKUSOK TÁRSASÁGA AMT-napok
(Hubay Jenő Zeneiskola kamaraterme, 2012. május 7.)

47.zsoltár (Louis Bourgeois dallama nyomán)

<https://youtu.be/xXjdFP-LLdY> (4:02)

Dr. Bednarik Anasztázia (orgona)

AZ ALKOTÓ MUZSIKUSOK TÁRSASÁGÁNAK KONCERTJE AZ ARS SACRA
FESZTIVÁLON

(Pozsonyi úti Református Hálaadás Templom, 2020. szeptember 13.)

Toccata

Kárpáti Attila (zongora)

<https://soundcloud.app.goo.gl/MQepj> (2:59)

II. fúvósötös

<https://soundcloud.app.goo.gl/vy2sC> (13:46)

III. fúvósötös

<https://soundcloud.app.goo.gl/6UbVf> (7:38)

V.

CSEPREGI GYÖRGY: ANEKDOTÁK

Csepregi György

CCIV.

A sokoldalú Hajdu Lóránt művei sikerrel szerepelnek az AMT hangversenyein, szellemes zongora programzenéiben, rezeke – kürt, harsona – vagy zenekarra írt darabjaiban van annyi szín és lelemény, hogy koncertről koncertre ébren tartsák a hallgatóság figyelmét.

Joggal merülhet fel a kérdés, miért nem kerülnek gyakrabban a kiváló szerző munkái kottaként is a nagyérdemű elé? Egy kézenfekvő válasz: nem mindig kell feltétlenül nyomtatásban megjelenünk ahhoz, hogy a munkáink érvényt szerezzenek maguknak. Meglehet. Itt viszont újabb kényes kérdés adódik: ha nincsenek kiadványok, miből élnek meg a kritikusok?

Jó kérdés, bár egyesek szerint nem miből, hanem: egyáltalán miért? A nagyszerű olasz író, Pirandello például ki nem állhatta kritikussait, így amikor egyikük személyesen próbálta ledorongolni, közbevágott: - Megmondom inkább én, mi a zavaró a művemben, – majd rövid szünet után: - Természetesen a siker, amit arattam velük...

CXC.

Nagy kérdés, állandó probléma, de kimeríthetetlen örömforrás is: különbség és átmenet az esetleges és szerkesztett között. Két véglet: a rögtönzés – és a téma végleges alakja. És az árnyalatok (!), egy gondolat skicc-szerű feldobása a violinkulcs mellé: reneszánsz vázlatlap az ezüstvessző eltévedt vonalainak izgatott kacskaringóival... – jól látható a megsárgult lapon a gondolat alakja a végleges formát kereső, nyugtalan kontúrok egymást fedő lineáival. Az egymásra írt vonalak ugyanannak a gondolatnak az eltérő alakjait kutatják a papír textúráján, akár a téma és variáció a zenében.

Ilyen a Hajdu Lóránt-kéziratok természete is: jellegzetes és nyugtalan rendezettségével különbözik az összes többitől, akár az ujjlenyomat.

CCLL.

Hajdu Lóránt a zeneszerzés és a tanítás mellett számos területen jeleskedik, szívesen foglalkozik például ásványtannal – szerzőként is afféle „reál” muzsikus, programzenéiben sokszor másodlagos a téma a zenei anyag precíz geometriájához képest -, szóval, be kell látnunk, afféle tudós-művésszel van dolgunk, aki ráadásul a kétkezi munkától sem hátrál meg: otthonában kenyeret süt, ha kell, a bútorok restaurálásában, felújításában is jeleskedik. Egyszer azonban szerelőt kellett hívni a lakásba.

-Adja ide nekem azt a szerszámot – mutatott a létráról a mélybe a szakember.

Hajdu gyorsan cselekedett.

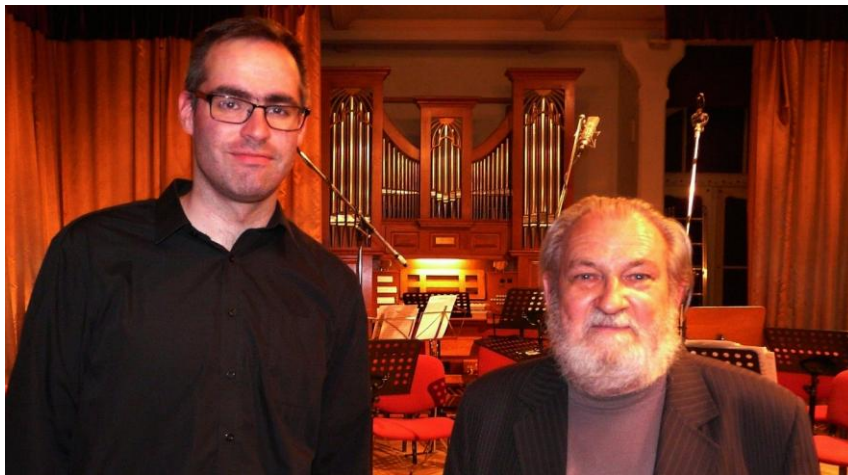
-Jól van – mondta a szerelő – maga ügyes kezű embernek látszik. Mivel foglalkozik?

-Zeneszerző vagyok – mondta szerényen Hajdu.

A szerelő egy pillanatig tűnődve, mozdulatlanul nézett maga elé.

-Hát, azt is kell valakinek csinálni!

VI.
KÁRPÁTI ATTILA¹
HAJDU LÓRÁNT, MINT TANÁR

Tanár és növendéke: Hajdu Lóránt és Kárpáti Attila (2016. V.30.)
25 éves az AMT – Jubileumi Napok (Vakok Intézete Nádor Terme)
(Fotó: Nelandante)

Amikor a Weiner Leó konzervatóriumba jelentkeztem, a fő célom az volt, hogy felvegyenek a zongora szakra. Mivel ez korántsem tűnt könnyen megugorható akadálnak, a zongoratanárom tanácsára beadtam a jelentkezésemet zeneszerzés szakra is, ahova általában kevesebben jelentkeztek. A felvételi előtt pár hónappal volt egy előzetes meghallgatás is. Egyesével mentünk be a terembe, ahol ketten ültek. Egyikük fiatal, másikuk láthatóan idősebb volt, de a pontos életkorát egyiküknek sem lehetett ránézésre megállapítani. A fiatalabb Legány Dénes, az idősebb Hajdu Lóránt volt. Két tökéletesen eltérő habitusú ember. Aki ismerte a tragikusan fiatalon elhunyt Legányt, azt nem lepheti meg, hogy ezen az alkalmon is övé volt a vezető szerep. Divatjamúlt öltönyét sportcipővel párosította, amitől eleve feltűnő benyomást keltett. A maga barátságos, de kissé csipkelődő stílusában tett fel zeneelméleti és zenetörténeti kérdéseket, amelyekre nyilván a mai eszemmel nem is lett volna nehéz válaszolni, ám akkor számomra még az volt. Kaptam még egy kis improvizációs gyakorlatot is zongorán, aztán Legány az addig tökéletes csendben ülő Hajduhoz fordult, hogy akar-e valamit kérdezni. Hajdu már megjelenésében is elütött fiatalabb kollégájától: hátrafésült ősz hajával, nagy szemüvegével és szakállával komolyságot sugárzott. A kérdésre megrázta a fejét, talán dörmögött is valamit

¹ Kárpáti Attila a budapesti Molnár Antal Zeneiskola zongora- és zeneirodalom tanára

jellegzetesen mély, de motyogó hangján, és vége is lett az eseménynek. Az első benyomásom az volt, hogy Hajdu komoly és szigorú ember lehet, aki azonnal átlátta, hogy az én zeneszerzői képességeimre nem érdemes túl sok szót vesztegetni.

A zeneszerzés felvételi napja egybe esett a zongoráéval. Mikor túl lettem a zongorán, némileg megkönnyebbülve vártam a zeneszerzést. Ugyanazon a folyosón várakozott Hajdu Lóránt is. Amikor meglátott, odajött hozzám. A felvételre hozott művemre volt kíváncsi, ami egy rendkívül egyszerű zongoradarab volt trió formában. Nem mondom, hogy túlságosan büszkén nyújtottam át a kottát. Meglehetősen komolyan és alaposan átnézte. Néha szólt egy pár szót, például, hogy „itt B-tonalításban hozod a témát”, amin eléggé meglepődtem, mert nem igazán voltam tisztában a zenelméleti alapfogalmakkal. Emlékszem, hogy a darabot „kompozíciónak” nevezte, amit én kissé túlzásnak gondoltam. De ekkor már semmilyen távolságtartást vagy szigorúságot nem éreztem rajta. A felvételi formálisan aztán nem is zajlott le, mindhárom jelentkezőt fölvevtek az előzetes meghallgatás alapján. Mivel a zongorafelvételim is sikeres lett, a következő tanévben kéttanszakosként kezdtem meg a középiskolai tanulmányaimat.

Szeptemberben a konzervatórium melletti általános iskola legfelső emeletének egyik osztálytermébe kellett mennünk, ahol délutánonként Hajdu zeneiskolásoknak tanított zongorát. Mi estefelé, már a zongoraórák után kerültünk sorra. A sarokban álló pianínó és egy kis szekrény volt az összes berendezési tárgy a zeneórákhoz. Az rögtön kiderült, hogy semmi alapja nem volt, hogy tanárunkat mogorvának, vagy akárcsak szigorúnak is tartsam. Szeretettel fogadott minket, mikor az adatainkat felvette elsütött egy-két poént is, különösen a szóvicceket kedvelte. Nem igazán mérte fel a tudásunkat, hanem egyből munkának láttunk. Kielemzett nekünk néhány klasszikus menüettet, majd egy padhoz ülve nekünk is meg kellett próbálnunk hasonló stílusút írni. Szerencsére volt nálam egy Haydn kötet is, abból próbáltam fejlett belső hallás és zeneelméleti tudás híján kikövetkeztetni, vajon zongora nélkül hogyan lehet zenét írni. Aztán amikor valamennyire készen lettünk, odaültünk a pianínóhoz, hogy ki-ki eljátssza, amit leírt. És ekkor megerősítést nyert Hajdu tanári attitűdjének az a vonása, amit már a felvételinél is megtapasztaltam: mindig, mindent komolyan vett. Nem kell mondanom, hogy az első darabjaim sokkal inkább nyújthattak valamilyen pusztán vizuális élményt, mint zeneit. De Hajdu ezeket a tökéletlen dallamokat a hozzájuk nehezen illeszkedő kíséretekkel együtt is olyan komolysággal vizsgálta, mintha legalábbis Mozart művek lennének. És

sosem lehetett eldobni, amit írtunk. Mindig ki kellett javítani. Aki már alkotott, vagy készített akármit, az tudja, hogy sokszor sokkal egyszerűbb az adott dolgot eldobni és teljesen előlről kezdeni. Azonban rengeteget lehet tanulni abból, hogy ha nehezen is, de a meglevőből hozzuk ki, amit lehet. (Ez a szemlélet persze az élet más területein is hasznos lehet.)

Annak ellenére, hogy egyből – úgyszólván – mélyvízben kellett úszni, az első év végére nekem is sikerült stílusgyakorlatokként összehoznom néhány klasszikus menüettet. Amiről hónapokig el sem tudtam képzelni, hogy valaha is menni fog. Ehhez nyilván az is hozzájárult, hogy soha semmilyen nyomást nem érzékeltünk a tanárunk részéről, aki még akkor sem vesztett Buddha-szerű nyugalomból, amikor minden oka meg lett volna rá.

Az első órától fogva sok kortárs zenét hallgattunk. Állandó szereplő volt a kis kétkazettás magnó, amin a rádióból előzetesen felvett zenéket meghallgattuk. Ahogy a felvett műsorok szerkesztésénél, úgy az órán meghallgatott művek kiválasztásában sem volt semmilyen különleges szempont vagy didaktikai szándék. A kortárs zenei – általában késő esti – műsorok pedig mind kazettára kerültek. Hajdu persze ezeket is a már említett komolysággal és tisztelettel hallgatta. Nem hallottunk tőle semmilyen kritikát, vagy véleményt, mintha csak azt akarta volna ezzel sugallni: minden zene értékes, amivel valaki dolgozott. (Mikor később megismertem más zeneszerzőket is, akkor döbbsenem rá, hogy mennyire nem általános ez a hozzáállás.) De nem csak felvételeket hallgattunk. Minket kéttanszakosokat gyakran lenyűgözött, amikor a pianínóhoz ült, és elemzés előtt lejátszott mondjuk egy Beethoven tételt. Erőtéljes, de nem durva zongorajátékát koncerteken is megcsodálhattuk, amikor nagyrítván saját darabjait játszotta.

Mindig egyensúlyt tartott a stílusgyakorlatok és a szabad kompozíciók között. Hozzám az előbbieket álltak közelebb. Aránylag tisztességesen megtanultam a korálharmonizálást, a klasszikus stílusban való komponálást, és a kétszólamú ellenpontot is Palestrina stílusában. Fáradhatatlanul gyomláltuk a hibákat. Eleinte hárman voltunk növendékek, később ketten, idő tehát mindenkire jutott bőven.

Talán második évben, mi kéttanszakos tanítványok kaptunk tőle egy-egy kottát, mindkettő az ő műve volt. Nem fűzött hozzájuk semmit, és amikor megtanultuk, lehetőséget kaptunk ezeket az Alkotó Muzsikások Társaságának koncertjén is eljátszani. Növendékként ez óriási élmény volt. Míg más zeneszerzőt a társaságból nagyon is érdekelt, hogy az előadója neves művész legyen, tanárunkat ez többnyire hidegen hagyta. Szerencsés személyiségének

köszönhetően semmilyen keserűség nem volt benne amiatt sem, amiért nem tartozik a „nagy”, elismert kortárs zeneszerzők közé. Azt hiszem, hogy tőle tényleg idegen minden olyan tulajdonság, ami az érvényesüléshez szükséges. És nála – másoktól eltérően – ez nem csak egy póz. A zeneszerzés „hobbiszakma”, mondta egyszer. Alig beszélt svájci versenygyőzelméről is, ahol fiatalon zongoraversenyével első díjat nyert. A gálán ő maga játszotta a zongoraszólamot, de az erről készült felvételt is csak ígérte, hogy egyszer előkeresi, sajnos sosem hallottuk. Mint ahogy arról sem tudtunk meg szinte semmit, hogy a zenén kívüli világról mit gondol. Nem is gondoltuk, hogy bármi foglalkoztatja ezen a területen kívül. Némi irigységgel figyeltem, hogy mennyire kitölti a zene a gondolatait és az életét. Egy alkalommal például, amikor késő este kimaradtam otthonról, a családom aggódva hívta fel, hogy aznap voltam-e órán. Hajdut legmélyebb álmából ébresztették fel, azonban kicsit sem adta jelét semmi neheztesnek az alkalmatlankodásért, hanem kapásból mondta, hogy talán a Zeneakadémiára mehettem, ahol – persze ezt is tudta – a Carmina Burana ment azon az estén. Mert, hogy máshova is mehetne egy fiatal muzsikusunövendék, mint koncertre, az fel sem merült benne. Később kiderült, hogy a kertészkedésben is nagy örömét leli. Büszkeséggel mesélte, amikor valamilyen házi megoldással sikerült meghosszabbítania a permetezőcsövet. A kezén időről-időre megjelenő sérülésekből és ragtapaszokból azonban látni lehetett, hogy a barkácsolásban bár lelkes, de talán kevésbé tehetséges. A kertjét viszont, amikor később élőben is láthattam, lélegzetelállítónak találtam. Az utcáról valamiféle szabadon burjánzó, elhanyagolt növényrengetegnek tűnt. De belépve láthatóvá vált, hogy a növények bár sűrűn és látszólag többnyire szabálytalanul vannak elhelyezve, mindegyik gondozott. A családi ház – ahol ma is feleségével és lányával lakik – egyik földszinti helyiségében állt a fekete pianója, amelynek kottatartója egy plexi elemmel lett megtoldva, hogy több kotta is ráférjen. A szobába szabad bejárása volt Hajdu szeretett macskáinak is, akik – macskákhoz illően – gátlás nélkül közlekedtek és birtokoltak mindent.

Annak ellenére, hogy igazából soha nem állt szándékomban zeneszerzővé válni, a zeneszerzői tanulmányaimnak minden zenével való tevékenységben nagy hasznát vettem és veszem a mai napig. Hajdútól nem csak tanításán, de a művein keresztül is sokat tanultam, amikor a későbbiekben eljátszottam a szóló zongoradarabjainak a nagy részét. (Bár feltételezem, jóval nagyobb a repertoár, mint amit megoszt.) Mivel maga is képzett zongorista, többnyire nehéz, de teljesen zongoraszerű műveket ír.

Persze nyilván nincsen mindenki számára ideális tanár. Nálunk is voltak olyanok, akik más tanárra váltottak. Akinek viszont tanítási stílusa és személyisége szimpatikus volt, az rengeteget tudott tanulni az évek alatt. Még ha az én emberi és tanári habitusom különbözik is az övétől, mégis sok dologban mintának tekintem. Azt a türelmet, már-már fanatizmust, ami Hajdut a zenéhez, a zeneszerzéshez és a tanításhoz való viszonyában jellemezte, mindig is szerettem volna magaménak tudni. Életvidám természete és energikus fizikai adottságai pedig azzal a reménnyel töltenek el, hogy még hosszú évekig élvezhetjük művészetét és társaságát.

VII.

HAJDU LÓRÁNT FOTÓALBUMÁBÓL

Az elmaradhatatlan Melinda-szatyor társaságában Hajdu Lóránttal beszélget Juhász Előd a Rózsavölgyi Szalonban (2013. XII. 3.)
(Fotó: Hajdu Cornélia)

Hajdu Lóránt a Három fuvola-klarinét duójának előadóival: Székely Edittel és Ács Ákossal
(Wekerle, 2016. V. 9.)
(Fotó: HK Clarinette)

Hajdu Varga Matild, Asztalos Marcell Ildikó és Hajdu Lóránt
(Fotó: Hajdu Kornélia)

Karinthy Szalonban: Hajdu Kornélia, Hűvösvölgyi Ildikó és Hajdu Lóránt
(Fotó: Csepregi György, 2016. IV. 28.)

Hajdu Lóránt Misivel